

Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Velká Bukovina, okres Děčín

407 29 Velká Bukovina 184

Identifikátor školy: 600 075 320

Termín konání inspekce: 4. a 5. květen 2005

Čj:	f7-1039/05-5165
Signatura	kf7ay120

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Príspevková organizace Mateřská škola Velká Bukovina, okres Děčín byla zřízena na základě usnesení Zastupitelstva Obce Velká Bukovina od 1. ledna 2003. Podle Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení sdružuje mateřskou školu s kapacitou 18 dětí a školní jídelnu s kapacitou 30 jídel.

Mateřská škola (dále jen MŠ) zajišťuje celodenní péči v jedné třídě s věkově smíšeným složením dětí zpravidla ve věku od tří do šesti let. Je spádová pro obce Velká Bukovina, Malá Bukovina, do MŠ docházejí i děti ze Žandova. Podle statistického výkazu k 30. 9. 2004 bylo přijato 18 dětí, z toho dvě děti na nepravidelnou docházku a v rámci integrace dvě děti se zdravotním postižením. Stejný počet byl i v době inspekce.

Provozní doba MŠ je od 7:00 do 15:30 hodin.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky vzdělávání, průběh a výsledky předškolního vzdělávání.

Výchova ke zdraví.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Pedagogický kolektiv tvoří dvě odborně kvalifikované učitelky (včetně ředitelky) s dlouholetou praxí v MŠ. Současný stav personálního zabezpečení chodu školy ovlivňují finanční podmínky - učitelka i kuchařka pracuje na zkrácený pracovní úvazek, učitelka zároveň zajišťuje úklid. Míra přímé pedagogické činnosti je stanovena v souladu s právním předpisem, rozpis služeb učitelek umožňuje jen minimální překrývání při organizačně náročnějších činnostech (pobyt venku, doba oběda).

Pravidla chodu mateřské školy upravují ředitelkou vydané pokyny. Organizační struktura je jednoduchá, odpovídá velikosti školy. Většinu povinností a kompetencí souvisejících s provozem a vzdělávacím procesem si ředitelka ponechává ve vlastních rukou. Pracovní náplně všech zaměstnanců školy jsou stanoveny písemně, určen je odpovědný pracovník pro zastupování ředitelky v době nepřítomnosti. Informace uvnitř školy jsou poskytovány aktuálně a v potřebné šíři, většinou v osobním kontaktu. Závazné a důležité informace jsou sdělovány na provozních poradách a pedagogických radách. Zápisy z nich mají dobrou vypovídající hodnotu.

Základem řízení i kontroly plnění pracovních povinností je operativnost a přehled o chodu celého zařízení. Při vedení zaměstnanců ředitelka využívá své dlouholeté zkušenosti, ve funkci je od roku 1977. V *Ročním plánu školy pro školní rok 2004/2005* ředitelka uvádí, že kontrolní a hospitační činnost je prováděna průběžně, úkoly jsou ukládány okamžitě. Zápisy o kontrolách vedeny nejsou. Odbornému růstu pedagogů napomáhají odebíraná pedagogická periodika i průběžně doplňovaný knižní fond školní knihovny. Absolvované vzdělávací akce v loňském i letošním školním roce vycházejí ze stanovených priorit (logopedická prevence, environmentální vzdělávání, zavádění rámcového vzdělávacího programu do praxe). V průběhu inspekce bylo zjištěno, že poznatky získané dalším vzděláváním jsou přenášeny do

praxe jen částečně, velmi dobré teoretické vybavení učitelek neodpovídá zjištěním z průběhu a výsledků sledovaných výchovně-vzdělávacích činností.

Hodnocení zaměstnanců vychází z ocenění výsledků práce, pro stanovení nadtarifních složek platu vytvořila ředitelka kritéria hodnocení (součást *Vnitřního platového předpisu*). Vzhledem k výši finančních prostředků na platy zaměstnanců MŠ není tato forma hodnocení dostatečně motivující.

Personální podmínky předškolního vzdělávání mají dobrou úroveň.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola je umístěna ve starší jednopatrové budově. Bezprostředně na ni navazuje školní zahrada, která v současné době neposkytuje dobré podmínky pro realizaci pobytu venku. Děti mají možnost využívat pouze pískoviště, zcela chybí zahradní nářadí. K pohybovým aktivitám jsou využívány přírodní podmínky venkovské lokality a místní hřiště.

Pro činnosti dětí slouží třída v přízemí, jídelna a ložnice v 1. patře. Vnitřní uspořádání a technické podmínky ztěžují plynulost provozu, vedou k organizovaným přechodům dětí a omezují jejich samostatnost při hygieně (stav hygienického zařízení, kdy pouze dvě umývadla v přízemí odpovídají výšce dětí, další dvě v 1. patře neumožňují dětem samostatnou manipulaci).

Třída je členěna na pracovní část se stolky a část krytou kobercem se stabilními koutky (kuchyňka, domeček). Částečně poskytuje i prostor pro odpočinek a soukromí. Vybavení MŠ je většinou původní, negativem je přemíra nábytku s pomůckami a materiálem, který neefektivně zaplňuje prostor třídy a omezuje tak realizaci pohybových a spontánních aktivit, zároveň snižuje estetickou úroveň interiéru. Negativně hodnotí ČŠI vybavenost dětskými židlemi a stoly v jídelně, jejichž jednotná velikost neodpovídá výšce dětí ve věkově smíšeném kolektivu. Ve třídě je část sedacího nábytku nová, spolu se starším nábytkem pokrývá potřeby dětí. Nedostatečné je osvětlení nad stoly při zrakově náročných činnostech (výtvarných, pracovních).

Pro realizaci vzdělávacího programu jsou k dispozici většinou starší hračky a učební pomůcky v množství, které odpovídá počtu dětí. Omezený je jejich sortiment, zaměřený převážně na mladší věkovou skupinu dětí. Knihovna obsahuje základní fond dětské literatury.

Vybavení hudebním nástrojem, audio i videotechnikou odpovídá potřebám školy. Pro zpracování dokumentace využívá ředitelka vlastní počítač, v MŠ chybí zejména pro přípravnou fázi vzdělávání kopírka.

Ředitelka sleduje využívání materiálního zázemí školy, při plánování v oblasti materiálně-technických podmínek spolupracuje se zřizovatelem, dlouhodobě jsou vzhledem k omezeným finančním limitům její požadavky na údržbu a inovaci vybavení spíše skromné. V posledním období byly realizovány akce dané hygienickými předpisy (vybavení školní jídelny, zázemí pro zaměstnance).

Materiálně-technické podmínky mají ve vztahu k realizaci vzdělávacího programu průměrnou úroveň.

Vzdělávací program

MŠ má rozpracovaný Školní vzdělávací program, který obsahuje informace o podmínkách vzdělávacího procesu (materiální, pedagogické, psychohygienické) a vzdělávací obsah. Záměry a priority vycházejí z cílů předškolního vzdělávání, navazují na oficiální dokument (*Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*). V průběhu inspekce bylo zjištěno, že některé deklarované principy a rámcové cíle (např. aktivní spoluúčast a samostatné rozhodování dětí, prožitkové učení) často nejsou v řízených činnostech uplatňovány. Součástí programu je výchova ke zdraví a environmentální výchova. Individuální rozvíjející programy zpracovaly učitelky pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami - pro jedno dítě s odkladem školní docházky; ve spolupráci s odbornými institucemi pro dvě děti se zdravotním postižením.

Systém analýzy pedagogické práce MŠ není vytvořen. Zápisy z hospitací nejsou vedeny, učitelky nemají stanovená pravidla vnitřní evaluace pro ověřování efektivity užívaných metod práce, výsledků a dosahovaného individuálního pokroku dětí.

Dokumentace k evidenci dětí je vedena, obsahuje osobní údaje o dítěti, údaje o přijetí, průběhu a ukončení pobytu v MŠ. Také další kontrolovaná dokumentace (*Přehled výchovné práce*, školní řád, personální dokumentace, kniha úrazů) je průkazně vedena.

Organizace předškolního vzdělávání jen částečně respektuje psychohygienické zásady. Uspořádání dne v *Režimu mateřské školy* vytváří podmínky pro vyvážené zařazování spontánních a řízených činností. V době inspekce byly dodrženy doporučené intervaly při podávání jídla, doba pobytu venku, akceptovány byly stravovací návyky dětí. Diferencovaně není řešen průběh poledního odpočinku, nejsou vytvořeny podmínky pro náhradní klidové aktivity. Pitný režim je organizován, nerespektuje individuální potřeby dětí (nápoje jsou jednorázově podávány v době před pobytem venku a jako součást stravování).

Vnější informační systém směrem k rodičovské veřejnosti funguje v běžném rozsahu forem spolupráce - schůzky na začátku školního roku, denní rozhovory při předávání dětí, informace ve vstupní chodbě (v době inspekce nebyly v MŠ zveřejněny aktuální informace o výchovně-vzdělávacích činnostech). *Školní řád* byl aktualizován podle ustanovení školského zákona, vymezuje organizaci provozu, bezpečnostní opatření, práva a povinnosti zákonných zástupců dětí.

Program MŠ doplňují sportovní a kulturní aktivity, pro rodiče jsou v průběhu roku organizovány tradiční akce (besídky, slavnosti).

Průběh a výsledky vzdělávání v mateřské škole

Spontánní a řízené činnosti

Plánování vzdělávacích činností není systematické a efektivní, využívá izolovaných informací o osobnostně orientovaném předškolním vzdělávání, výchozím materiálem jsou metodické příručky a poznatky ze seminářů, podle nichž si učitelky vytvářejí soubory témat pro svou práci. Zpracovaná je pouze nabídka vzdělávacích činností, není specifikovaná oblast očekávaných kompetencí dětí. Nevýhodou je pevné rozvržení plánovaných činností na jednotlivé dny v týdnu, což neumožňuje reagovat na aktuální podněty, případně se častými změnami plán stává formálním dokumentem.

Aktuální příprava učitelek v době inspekce byla převážně zaměřena na tematickou provázanost činností a přípravu didaktických pomůcek. Méně bylo promyšleno organizování a využití vhodných metod vzhledem ke složení dětského kolektivu.

Spontánní činnosti probíhaly odděleně od řízených, jejich organizace byla ovlivněna počtem dětí. V průběhu ranního scházení i v odpoledních hodinách měla charakter individuální hry jednoho dítěte, popř. malé skupinky dětí. Připravenost a podnětnost prostředí třídy pro realizaci spontánních aktivit je zajištěna stabilními herními koutky, které pomáhají navodit námětové hry. Při volbě spontánních aktivit dostávají děti příležitost k samostatnému rozhodování, mohou uplatňovat své individuální zájmy a potřeby. Děti ji využily v případě hraček a stavebnic. Výtvarný materiál, sportovní nářadí a náčiní, které jsou volně k dispozici, nebyly v době inspekce dětmi samostatně využívány. Obsahová náplň nabídky činností (většinou výtvarných) vycházela ze zvoleného tematického celku, individuální péče učitelek byla zaměřena na rozvoj řeči, myšlení, fantazie a dovednosti dětí v oblasti jemné motoriky. Prostor pro spontánní aktivity byl v obou dnech inspekce krácen na úkor řízených činností.

Řízené činnosti byly zaměřeny na rozvoj rozumových schopností, jazykových a motorických dovedností dětí. Učební příležitosti vycházely z předchozích poznatků a dovedností dětí, nebyly však navozovány přirozeně. Děti neměly možnost zvolit jinou činnost. Učitelky se snažily střídát klidové a pohybové aktivity, činnosti se lišily v promyšlenosti nabídky směrem ke konkrétnímu složení dětského kolektivu i efektivitou zvolených forem a metod práce. Při společně organizovaných činnostech (např. rozvoj poznávacích schopností u stolečků v jídelně nebo před magnetickou tabulí) nebyly zohledněny individuální vzdělávací potřeby a možnosti dětí ve věkově smíšené třídě. Využití slovních metod učení, kdy děti byly převážně pasivními účastníky, vedlo ke ztrátě zájmu o společnou činnost. Často nebylo respektováno osobní pracovní tempo dětí. V některých činnostech se objevila nedůslednost učitelky, děti odcházely od nedokončených činností. Diferencované nároky nebyly uplatněny ani při cvičení, sledované cíle byly spíše motivační a relaxační, zdravotní efekt nebyl sledován. K plnému zaujetí a uspokojení dětí vedly tvořivé činnosti a sociální hry organizované skupinově i individuálně, které umožňovaly vyšší míru aktivní spoluúčasti a seberealizaci dětí.

Atmosféra spontánních činností byla pracovní, tvořivá, s přirozeným prožíváním i komunikací dětí. Přátelské a klidné klima MŠ se projevilo v důvěře, s jakou děti k učitelkám přicházejí. Verbální i neverbální komunikace byla vyvážená v individuálně zaměřených činnostech, při nichž měly děti dostatek prostoru pro vlastní vyjadřování a sdělování dojmů a zážitků. Při řízených činnostech, kdy učitelka pracovala s celou třídou, měly děti málo příležitostí ke komunikaci a přirozené spolupráci. Konfliktní situace v dětském kolektivu, které byly četné druhý den inspekční činnosti, nebyly adekvátně řešeny. Z reakcí dětí a jejich nespokojeného chování bylo zřejmé, že pravidla komunikace i chování stanovují učitelky, děti nemají možnost podílet se na jejich vytváření.

V průběhu spontánních činností převažovala vnitřní motivace, aktivita a zájem dětí. Motivace většinou vycházela z přímé zkušenosti a aktuálních zážitků dětí (zejména ze společných vycházek), pomáhala navodit řízené činnosti, přetrvávala u starších dětí, zejména při činnostech, které umožnily jejich aktivní zapojení. Jako motivační prvek učitelky využívaly povzbuzení a přiměřenou pomoc. Hodnocení dětí bylo často opomíjeno, někdy bylo jen formální, nevystihovalo skutečnou míru aktivity dítěte ani nepostihovalo individuální pokrok dítěte.

Průběh spontánních výchovně-vzdělávacích činností má velmi dobrou úroveň.

Průběh řízených výchovně-vzdělávacích činností má průměrnou úroveň.

Průběhové výsledky vzdělávací činnosti

Učitelky respektují různou úroveň sebeobslužných dovedností ve věkově smíšeném kolektivu dětí. Dětem přijímaným v průběhu roku jsou vytvořeny podmínky pro jejich postupnou adaptaci. Při sebeobsluze v šatně se většina dětí projevovala samostatně. Dovednosti a návyky při hygieně odpovídají věku dětí, samostatnost je však omezována technickými podmínkami. Při stolování jsou samostatné částečně, často jsou i starší děti obsluhováni dospělými. Většina dětí zvládá správné držení lžice, popř. příboru.

Úroveň jazykových a řečových dovedností odpovídá věku pouze u části dětí, ve spolupráci s rodinou je zajištěna odborná péče klinického logopeda. Pohybový rozvoj dětí, včetně jemné motoriky, odpovídá věku a individuálním schopnostem. Při spontánních tvořivých činnostech dokážou vyjadřovat své představy, uplatňovat kreativitu. Při výtvarných činnostech se děti seznamují s různými technikami, jak dokládají výtvarné práce, které tvoří součást výzdoby školy. Pozitivně hodnotí inspekce úroveň poznatků z environmentální výchovy, o přírodě a bezprostředním okolí MŠ, v této oblasti se pedagogům daří naplňovat záměry školního programu.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání poskytovaného mateřskou školou jsou hodnoceny jako dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce „Výchova ke zdraví“. Zjištění z této tematicky zaměřené inspekce, která probíhá i v jiných mateřských školách, budou souhrnně zveřejněna v tematické zprávě a ve výroční zprávě ČŠI o školním roce 2004/2005.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina Č.j. 420/2002 (Obec Velká Bukovina, na základě usnesení Zastupitelstva obce ze dne 7. 10. 2002)*
2. *Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2003 (č.j. 30123, vydal Krajský úřad Ústeckého kraje v Ústí nad Labem dne 10. 2. 2003)*
3. *Výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V 1-01 podle stavu k 30. 9. 2004*
4. *Přehled výchovné práce (školní rok 2003/2004, 2004/2005 - do 4. května 2005)*
5. *Evidenční list pro dítě v MŠ (školní rok 2004/2005)*
6. *Rozhodnutí o zařazení dítěte do mateřské školy (školní rok 2004/2005, vydala ředitelka)*
7. *Přehled docházky dětí (školní rok 2004/2005 - do 4. května 2005)*
8. *Organizační řád Mateřské školy Velká Bukovina (platný od 1. 1. 2003, aktualizován k 1. 1. 2005, vydala ředitelka)*
9. *Knihá úrazů vedená od 4. 12. 2003*
10. *Vnitřní řád (vydala ředitelka k 1. 1. 2003)*
11. *Školní řád (vydala ředitelka k 1. 3. 2005)*
12. *Vnitřní platový předpis (platný od 1. 1. 2005, vydala ředitelka)*

13. *Inspekční zpráva Č.j.081 132/98-1061 ze dne 11. června 1998*
14. *Roční plán školy - školní rok 2004-2005 (vydala dne 30. 9. 2004 ředitelka)*
15. *Školní vzdělávací program (nedatováno, vypracovala ředitelka)*
16. *Osobní dokumentace dětí integrovaných a dítěte s odkladem školní docházky*
17. *Tematické plány vzdělávací činnosti platné pro školní rok 2004/2005*
18. *Výroční zpráva Školní rok 2003-2004 (vydala dne 31. 8. 2004 ředitelka školy)*
19. *Pracovní náplně pedagogů platné ve školním roce 2004/2005*
20. *Rozpis pracovní doby pedagogických zaměstnanců*
21. *Doklady o dosaženém vzdělání pedagogů*
22. *Osvědčení o absolvování seminářů a kurzů*

ZÁVĚR

Mateřská škola Velká Bukovina, okres Děčín poskytuje předškolní vzdělávání v podmínkách venkovské lokality, od 1. ledna 2003 je samostatným právním subjektem s příspěvkovou formou hospodaření. Omezené finanční prostředky odvíjející se od počtu zapsaných dětí se odrážejí jak v materiálním, tak v personálním zajištění chodu školy (snížením pracovních úvazků zaměstnanců).

Personální podmínky MŠ jsou stabilní, obě učitelky mají požadovanou kvalifikaci. Vedení zaměstnanců je založeno na neformální každodenní spolupráci, další vzdělávání pedagogů je ředitelkou školy podporováno, nejslabším článkem je oblast kontrolní činnosti.

Materiálně-technické zázemí má průměrnou úroveň, umožňuje realizovat výchovně-vzdělávací činnost MŠ, jeho inovace je plánovitá a postupná.

Vzdělávací program mateřské školy je rámcově vymezen, škola se jej snaží uvést dle vlastních představ do praxe. V pedagogickém vedení, ve volbě metod a forem práce i ve způsobu hodnocení jsou však více sledovány výsledky a výkony dětí, než jejich osobnostní rozvoj. Ve spontánních činnostech byla patrná snaha učitelek o individuální přístup k dětem. Při řízených činnostech učitelky preferovaly společnou organizaci, méně využívají přirozených situací, nabídku, možnost výběru a rozhodování dětí, což se odráží v málo efektivní práci s dětmi ve věkově smíšené třídě.

Celková úroveň školy se od minulé inspekce provedené v roce 1998 nezměnila v oblasti využívání kontrolních mechanismů, na průměrné úrovni zůstává rovněž zajištění materiálních podmínek, průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce. Zlepšila se úroveň koncepčního plánování a vedení dokumentace školy.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Školní
inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Vladimíra Vosecká

Vladimíra Vosecká v.r.

V Děčíně dne 26. května 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Lázeňská 12, 405 01 Děčín 1. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 27. května 2005

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vlasta Jindrová

Jindrová Vlasta v.r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel Obec Velká Bukovina, 407 29 Velká Bukovina 178	2005-06-17	f7-1067/05-5165
Školská rada	není zřízena	

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.